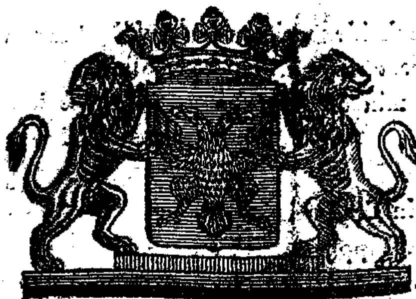
A°. 1838. N°. 97.

ARNHEMSCHE  COURANT.

Donderdag den 16 Augustus.

TURKIJE.

Konstantinopel, 19 *Julij*. De commissie tot bevordering van den landbouw heeft thans haren arbeid voleindigd en den sultan aangeboden. Er is voorgesteld, meerdere zekerheid aan den grondeigendom te geven, en den korenwoeker, die het land in armoede hield, perk te stellen. Tot nog toe was de graanhandel, in het rijk zelf, alles behalve vrij. In de hoofdstad werden er slechts aan eenige begunstigden licenciën bewilligd; men staat voor dit monopolie af te schaffen. De uitvoer van graan zou ook worden veroorloofd.

RUSLAND.

St. Petersburg, 1 *Augustus*. In den loop van dit jaar werden er door vier landheeren 741 lijfeigenen vrijgemaakt en hun ongeveer 6,500 dessatinen land geschonken. Daartegen moesten de vrij gelatenen gedeeltelijk de op het land rustende staatsbelastingen overnemen, gedeeltelijk den voormaligen heer zijn leven lang 15 roebels betalen, gedeeltelijk eene matige som, in eens af, uitkeeren.

OOSTENRIJK.

Weenen, 4 *Augustus*. Dezen morgen heeft de keizer met de keizerin en den aartshertog *Frans*, het lustslot Schönbrunn verlaten en de kroningsreis aangenomen. De vorst van *Metternich* zal eerst den 8sten van hier vertrekken, om het hof naar Inspruk te volgen.

— Bij een keizerlijk besluit zijn de traktementen der subaltern-officieren des Oostenrijkschen legers, van vaandrig te beginnen tot kapitein ingesloten, verhoogd. Tevens is de rang van vaandrig afgeschaft en in plaats daarvan die van onder-luitenant der 2de klasse ingevoerd.

PRUISSEN.

Keulen, 12 *Augustus*. Dezen middag zagen wij de stoomboot *Groothertog Leopold*, die sinds den 3den onder water gelegen had, hier door eene andere boot, de *Concordia*, voorbijslepen, om aan hare bouwplaats, bij Ruhrort, weder te worden hersteld.

— Dezer dagen zijn er van wege de regering nieuwe bepalingen gemaakt omtrent de fabrikatie en den verkoop van speelkaarten; de invoer [illegible] verboden; de handel in speelkaarten wordt van 1 Januarij 1839 vrijgelaten en het verkoopen van regeringswege afgeschaft. Tot fabrikatie en verkoop echter wordt eene bijzondere toestemming vereischt. De reeds bestaande kaarten-fabrieken blijven; nieuwe mogen niet voor 1844 in werking gebragt worden; dan moet er eene cautie van 3 tot 5,000 daalders worden gesteld; de kaarten worden door het hoofdbestuur der belastingen gestempeld. Het kaarten-zegel bedraagt voortaan 8 silbergroschen voor het spel van 52 kaarten, 3 silbergr. voor dat van 32. De verkoop van speelkaarten in het klein is verboden; er mogen niet minder dan 12 spellen te gelijk worden verkocht. De prijs der kaarten is aan geene controle onderworpen.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Stokholm, 3 *Augustus*. Het schijnt thans zeker, dat er een buitengewone rijksdag, welligt in October, bijeengeroepen zal worden. Ongegrond schijnt het gerucht, dat dezelve te Orebro zou vergaderen; waarschijnlijker is het, dat zulks in de hoofdstad geschieden zal. Men brengt de terugkomst van den minister van buitenlandsche zaken, vrijheer *von Stjerneid*, daarmede in verband. Overigens is het hier thans volkomen rustig.

ENGELAND.

Londen, 11 *Augustus*. Na herhaalde bijeenkomsten van commissien der beide parlements-huizen, om te handelen over de punten van geschil omtrent de Iersche corporatie-bill, heeft de minister *Russell* eergisteren avond in het huis der gemeenten aangekondigd, dat men het niet eens heeft kunnen worden, en voorgesteld, dat de door het huis der lords in de bill gemaakte veranderingen, met welke hij zich niet vereenigen kon, over drie maanden in nadere overweging zouden genomen worden. Dit voorstel is goedgekeurd, en alzoo is thans beslist, dat de genoemde bill ook weder in deze zitting van het parlement niet tot stand zal komen. De heer *O' Connell* heeft verklaard, dat hij zich over dezen loop der zaak verheugde; — dat de voorgedragene wet onvoldoende was voor Ierland, en dan nog wel bij wijze van *gunst* aan dat land eenige regten gaf; — dat Ierland geene *gunst* verlangde, maar *regt*, en, indien het dit niet verkrijgen kon, zich van Engeland zou afscheiden. — De bill omtrent de tienden in Ierland is in het huis der lords afgehandeld. Het is echter te denken, dat deze verordening, zoo als zij door de genoemde vergadering gewijzigd is, even min als de corporatie bill door het lagerhuis aangenomen zal worden, en derhalve mede niet tot stand zal komen in deze zitting.

— Met de laatste paket uit de West-Indiën is thans berigt ontvangen, dat in al de kolonien besloten, was tot het vrijlaten der neger-slaven op den 1sten Augustus. Alleen in Demerary, 2 Julij, was dergelijke verordening nog niet tot stand gebragt; maar ook daar zou het elders gegeven voorbeeld ligtelijk spoedig gevolgd worden.

— Van het gezamenlijk bijeenkomen van de gemagtigden der 5 mogendheden, ter behandeling van de Belgische zaak, blijkt nog niets. Daarentegen schijnen die gevolmagtigden in de laatste dagen onderling vele afzonderlijke bijeenkomsten gehad te hebben, en is de koerier-wissel vooral van de Russische, Oostenrijksche en Nederlandsche ambassade zeer levendig.

FRANKRIJK.

Parijs, 11 *Augustus*. Den 6den heeft de Zwitsersche landdag beraadslaagd over de bekende nota van den Franschen gezant, den hertog *de Montebello*, ter uitzetting van *Lodewijk Buonaparte*. Het kanton Thürgau heeft, bij monde van zijnen afgevaardigde, het eerst het woord gevoerd, en in het breede betoogd, dat de jonge *Buonaparte* niet anders konde worden aangemerkt, dan als op eene wettige wijze bekleed met het burgerregt in genoemd kanton, en derhalve nimmer, op eene gewelddadige wijze, op de vordering eener vreemde mogendheid, uit hetzelve zoude mogen worden verdreven. Deze afgevaardigde heeft zich met kracht verklaard tegen het voldoen aan den eisch van het bewind van Frankrijk, als onbestaanbaar met de waardigheid der natie, en strijdig met het regt der volken. Hij heeft verlangd, dat men, bij deze gelegenheid, zoude toonen, dat Zwitserland een vrije en onafhankelijke staat was, en geenszins eene provincie van Frankrijk, om daarmede paal en perk te stellen aan den steeds toenemenden overmoed der vreemde mogendheden, in hare betrekkingen tot het Zwitsersche bondgenootschap.

Verscheidene afgevaardigden van andere kantons hebben daarmede ingestemd, en hebben begrepen, dat de vergadering genoegzaam door de redenen van den afgevaardigde uit Thürgau was ingelicht, om een besluit betreffende deze aangelegenheid te kunnen nemen. Geen der afgevaardigden heeft de meening te kennen gegeven, dat aan de vordering konde of behoorde te worden voldaan; doch sommigen hebben begrepen, dat men, ordeshalve, de zaak tot verder onderzoek aan Thürgau behoorde op te dragen, en, na de kantonnale regering te hebben gehoord, tot het nemen van een bepaald besluit overgaan.

Tot dit laatste is met een genoegzaam aantal stemmen besloten, en de afgevaardigde van Thürgau heeft aangenomen, het noodige te verrigten ter bijeenroeping van den grooten raad van genoemd kanton. Tevens is besloten tot het benoemen eener commissie, ten einde met die van Thürgau over de bewuste zaak in verdere briefwisseling te treden. De commissie bestaat uit zeven personen, waarvan *zes* zich reeds bepaaldelijk voor het *afwijzen van de Fransche vordering* hebben verklaard.

Parijs, 12 *Augustus*. De koning schijnt den presiderenden minister een blijk te hebben willen geven van zijne hooge gunst. Gisteren heeft Z. M. zich naar het kasteel van Champlatreux, door den heer *Molé* bewoond, begeven, en aldaar het ontbijt genomen. Z. M. heeft op het kasteel een besluit onderteekend, waarbij de minister *Martin* van het beheer der financiën, hetwelk hij *ad interim* bezorgde, is ontslagen, [illegible]

— De heer *Fabricius*, welke gedurende 37 jaren in Parijs heeft gewoond, en in diplomatieke betrekkingen is geweest, zelfs gedurende de terugkomst van *Napoleon* in 1815, heeft gisteren deze hoofdstad, met zijn gezin, verlaten.

BELGIE.

Brussel, 13 *Augustus*. De koning en de koningin zijn den 11den uit Brussel naar Ostende vertrokken, en hebben zich den volgenden dag naar Brugge begeven, om bij de plegtige opening van het vak van den ijzeren spoorweg van Gent naar Brugge tegenwoordig te zijn. Bij gelegenheid van die opening hebben zich van verschillende punten wagentreinen met tot deelneming aan het feest genoodigden naar Gent begeven, zich aldaar vereenigd, en gezamenlijk den overtogt naar Brugge volvoerd. Nog in den loop van deze maand Augustus zal, naar het zich laat aanzien, het vak van den spoorweg van Brugge naar Ostende voltooid zijn; zoodat [illegible] alsdan zoowel van Ostende als van Antwerpen langs zulk eenen [illegible], op een half uur afstands van Luik, zullen kunnen komen. [illegible]

— Gisteren heeft op den ijzeren weg, te [illegible]

onvoorzigtigheid, een nieuw ongeluk plaats gehad. Verscheidene char-à-bancs en wagens zijn door het kwalijk besturen van eenen stoomwagen bijna geheel verbrijzeld, en ongeveer 30 personen zijn min of meer gewond.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, 14 *Augustus*. Heden voormiddag werd in de Luthersche Nieuwe Kerk de 54ste Algemeene Vergadering der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* geopend. De tegenwoordige voorzitter van het hoofdbestuur, de Wel-Edele heer *Bruno Tideman*, kweet zich van de aan zijne betrekking verbondene taak, om namelijk met eene toepasselijke rede de plegtige vereeniging te openen. Nadat, onder den aanhef der toonkunst, de onderscheidene commissiën van gewestelijke en stedelijke overheden, van verschillende letterkundige en wetenschappelijke genootschappen plaats genomen hadden, nam de voorzitter het woord, met eene soort van verontschuldiging, dat hij de plaats eens redenaars bekleedde; maar ofschoon het buiten twijfel te laken is, zich overal op den voorgrond te stellen, al is het dat lust om nuttig te zijn [illegible], zoo wordt niettemin [illegible] geboren, [illegible] dienstknecht te zullen zijn. Die overdenking en de aanmoediging van veler zijden had den spreker aangespoord, de aan zijne betrekking van voorzitter des hoofdbestuurs verbondene taak op zich te nemen, en als zoodanig heette hij alle aanwezigen welkom; — dit *welkom* werd in eenen voorzang door het koor, eene tenor-aria, en een duet voor sopraan en bas, herhaald.

Tot zijne eigenlijke rede gekomen deed de spreker opmerken, dat men wel eens hoorde zeggen, alsof deze Maatschappij had uitgediend, of wel haar doel gemist had, welk beweren meermalen bepaaldelijk bestreden was. Het was dus zijn voornemen niet, op zijne beurt, die stellingen te wederleggen, te meer dewijl de Maatschappij het antwoord inwacht op eene prijsvraag, daartoe strekkende, dat men andere middelen aanwijze, die tot de bereiking van haar doel leiden; een openbaar blijk, dat zij meende nog niet genaderd te zijn tot het punt, waartoe zij zou kunnen geraken; zij roept den goeden raad in van een iegelijk, ter bereiking van het grootsche, maar steile pad, hetwelk door haar moet gevolgd worden. De Maatschappij heeft getoond, dat bij al het goede, dat zij onder den Goddelijken zegen mogt verrigten, er nog vele verstandige en edele wenschen des oprigters onvervuld bleven, en tevens dat haar meer dan 50jarig bestaan welligt andere middelen vorderde, dan zij tot dus verre had gevolgd. De voorzitter zou echter in het veld der prijsstoffe niet treden en zich liever de beantwoording voorstellen der vraag: of er [illegible] die de [illegible] meerdere ontwikkeling en [illegible] volkomen bereiking van het doel harer oprigters zouden kunnen brengen.

De spreker ging te dien einde over tot het betoog, dat in [illegible] meer algemeen persoonlijke medewerking der leden van de Maatschappij dit krachtvolle middel ligt opgesloten. De leden der Maatschappij, namelijk, verkeeren te veel in het denkbeeld, dat de besturen en hoofdbesturen de handelende personen zijn, en *zij* slechts door jaarlijksche bijdragen haar de geldelijke middelen behoeven te verschaffen; die besturen strekken echter alleenlijk ter bevordering der werkzaamheden van de leden en tot de vergemakkelijking van derzelver uitvoering. Verscheidene plaatsen uit de schriften van vaderlandsche geleerden, van oprigters of oudere leden der Maatschappij, werden hier tot staving bijgebragt, waaruit bleek, dat de Maatschappij zich over allen uitstrekt, bijzonder echter over hen, wier de beschaving en de verlichting van geest bemoeijelijkt wordt. Dit uitgestrekt veld [illegible] waar en waarop de Maatschappij moet werken, wenschen [illegible] en wat vermag daartegen de ijver der besturen?

De werkzaamheden der maatschappij vorderen dan ook de medewerking harer leden.

De verbetering van het onderwijs der jeugd, die een hoofddoel uitmaakt dezer instelling, vindt hare taak overal, waar kinderen zijn en scholen ontbreken. De Maatschappij rigt daar departementale scholen op, en rekent [illegible] ondersteuning der leden, dat *zij* hunne kinderen naar die scholen [illegible] zullen zenden, of anderen daartoe aansporen, [illegible]

Het [illegible] verspreiding [illegible] deugd en kennis, [illegible] is eene werkzaamheid aan de kundigsten [illegible] lectuur aan *al* de leden is aanbevolen, die, bij [illegible] van het oogenblik immer het best kunnen waardeeren [illegible] bestuur kunnen voorzien?

De openlijke vermelding en bekrooning van daden van menschlievendheid, enz., strekt minder tot belooning dan wel om door die onderscheiding den bekroonde, aan al wie *lid* is, der Maatschappij aan te bevelen, ten einde hem, waar zulks kan noodig zijn, behulpzaam en dienstbaar te wezen.

Voorts tracht de Maatschappij haar doel te bereiken, door het ondersteunen en tot stand brengen van zoodanige gestichten, als daartoe nuttig zijn, inzonderheid door hare departementen, dat is, door de van het hoofdbestuur verwijderde leden, die alleen de behoefte en gelegenheid kennen.

Dit alles bewijst hoe naauw het bestaan der Maatschappij met de medewerking harer leden verbonden is, en zonder dat ware deze Maatschappij een ligchaam gelijk, waarin het hart wel klopt, maar de aderen werkeloos zijn.

Tot het tweede deel zijner rede overgaande betoogde de spreker, dat die medewerking gevorderd wordt door hetgeen de Maatschappij gedaan heeft, en haar nog te doen staat. Van het verrigte is de opsomming in de gedenkschriften te vinden; de uitwerkselen daarvan in eene naauwkeurige schets te brengen eene moeijelijke taak; evenwel stipte de redenaar eenige hoofdpunten aan, als: de lagere scholen en daardoor de opkweeking van algemeene volksverlichting en beschaving; eene poging, die langen tijd met veel tegenstreven te kampen had, maar thans met lauweren prijkt, nu op 2000 door de Maatschappij gevestigde scholen meer dan 80000 kinderen onderwijs ontvangen.

Ook moeten hiertoe de alhier opgerigte stads-armenscholen gebragt worden; de uitgave van leer- en leesboeken voor de jeugd en meer bejaarden; de verbetering der moedertaal en de bevordering der eenvormigheid van haar gebruik; vele hoogst nuttige inrigtingen, zoo alhier als in de departementen door den loffelijken ijver van derzelver leden gevestigd; de pogingen ter bevordering van het zedelijk welzijn der dienstboden; het beteugelen van woeker; enz., het genootschap, eindelijk, ter zedelijke verbetering der gevangenen, uit den boezem der Maatschappij ontstaan, dat op het moeijelijkste gedeelte onzer medeburgers werkt tot bevordering van kennis en beschaving.

Met dankbaarheid herdacht de voorzitter het nut, dat deze Maatschappij mogt stichten, wel waardig om haar voor teruggang te bewaren, iets, waarvoor al de leden behooren te waken, te meer dewijl het grootsche doel der oprigting zelve nog niet *geheel* bereikt is. Dit kan men onder anderen hieruit opmaken, dat op vele plaatsen, in groote steden en ten platte lande vooral, de uitbreiding der lagere scholen nuttig en noodig is, en er wordt nog veel verwacht eer de taak der Maatschappij als afgewerkt beschouwd kan worden. Maar tot dit alles behoeft het bestuur de medewerking der 14000 leden.

Nadat een tusschenzang met recitatief en koor den redenaar had vervangen, hervatte deze zijne zaak om nopens den aard en het wezen dier medewerking eenige wenken te geven.

Om goede gevolgen van dezelve te kunnen verwachten moeten de leden bovenal zelven bezitten, wat de Maatschappij wenscht te bewerken: Godsdienstige beschaving, met ware denkbeelden van volksverlichting en menschenkennis. Bezit men die, dan werke men op huisgezin, op kinderen, en vooral op dienstboden met vaderlijken ernst of moederlijke hartelijkheid, zonder te groote gemeenzaamheid of te strenge heerschzucht; op vrienden en bekenden, en bij zoo vele gelegenheden meer, die met weinig moeite opgespoord worden. Men volge den gang der Maatschappij; beginne met de belangen der kinderen in opvoeding en onderwijs te behartigen; voorts die van jongelingen en meisjes, die de scholen verlaten hebben; ja zelfs bij bejaarde lieden, die het zelden aan leerlust ontbreekt, zal men in dien geest werkzaam kunnen zijn; en het kan niet anders, of elk in het bijzonder, en de Maatschappij in het algemeen, zal zoodoende de zoete vruchten inoogsten, welke uit die ijverige pogingen, ter bereiking van het schoone doel der Maatschappij moeten geboren worden.

De zang verving hier nogmaals den spreker, die daarna overging tot de uitdeeling der toekende bekroningen. De gouden medaille werd toegekend aan den Wel. Ed. Heer *J. W. L. van Oordt*, onder-constructeur van de marine te Rotterdam, voor zijn volks-wis- en werktuigkundig leer- en leesboek, ingeleverd ter beantwoording eener te dien einde uitgeschreven prijsvraag. Ambtshalve afwezig zijnde, werd de secretaris gelast hem den eerepenning met de betuiging der hooge tevredenheid der Maatschappij te doen geworden.

Honderd en twaalf bedrijven van hulpvaardigheid en edele menschenliefde had de Maatschappij of hare departementen in den loop van dit jaar beloond. *Jan Sterk* en *Bastiaan van Griek*, die zich beide, bij verschillende gelegenheden, als zoodanig [illegible] en beloo[illegible] heer *W. H. Warn*[illegible] in de vervaardiging der gedichten, voor dezen dag bestemd, zijne bereidwillige hulp betoond had; voorts den vervaardiger der uitgevoerde muzijk, en hem, onder wiens leiding dezelve was voorgedragen, — zijnen dank toebragt. Ten laatste rigtte de voorzitter zijne dankbetuigingen tot hen allen, die de hoogere en lagere autoriteiten van land, gewest en stad vertegenwoordigden; tot de talrijk opgekomen afgevaardigden en eindelijk tot al de aanwezigen, die op nieuw de belangstelling bewaarheid hebben, welke niet alleen van uit het vaderland, maar zelfs bij nabuur en vreemdeling deze zoo heilzame instelling ten deel valt.

's Gravenhage, 12 *Augustus*. In deze residentie is overleden de hooggeb. heer *W. F.* graaf *van Reede*, luitenant-generaal, kamerheer van Z. M. den koning, lid en gedurende de laatste zittingen voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. In 1834 werd hij door Z. M. met

eene zending, betreffende de Luxemburgsche zaak, naar het hof van Nassau belast.

— Niettegenstaande de mislukte pogingen tot het boren van eene artesiaansche put, in het huis van militaire detentie te Leiden, onder oppertoezigt van den hoogleeraar *van Breda*, heeft Z. M. den minister van binnenlandsche zaken gemagtigd, om orde te stellen tot het doen nemen eener tweede proeve op het terrein, tot het huis behoorende.

Arnhem, 15 *Augustus*. Volgens een berigt van de stedelijke regering van Nijmegen, d. d. gisteren, zal er aldaar dit jaar wederom *geene kermis* worden gehouden.

— Het gemeente-bestuur van Bemmel zal op den 18den dezer, ten huize van *W. Wegh*, te Doornenburg, aanbesteden: *het doen van eenige reperatiën aan den Toren te Doornenburg.* — Het bestek dezer aanbesteding ligt ter plaatse der besteding te lezen.

AMSTERDAM, den 14 Augustus.

Beurs van 13 Augustus.

De omzettingen in publieke effekten waren heden niet belangrijk. Men betaalde voor alle soorten, met uitzondering der oude aandeelen Handelmaatschappij, die bijna $\frac{1}{4}$ pCt. flaauwer waren, nagenoeg de prijzen van j. l. Zaturdag. Over het algemeen waren de afdoeningen weinig.

Aan nieuwstijdingen is gebrek, en er valt dus niets mede te deelen. Men bespeurt alleen een zeer drukke koerierwissel tusschen de verschillende hoven, waarvan hoofdzakelijk het Belgische vraagstuk het onderwerp is.

Prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{5}{8}$ à $\frac{11}{16}$; 5 pCt. $101\frac{3}{4}$ à $\frac{13}{16}$; Kansbiljetten $24\frac{7}{8}$ à $\frac{15}{16}$; $4\frac{1}{2}$ pCt. Syndicaat $95\frac{9}{16}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $79\frac{6}{16}$ à $\frac{5}{8}$; oude aandeelen Handelmaatschappij $165\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$; 5 pCt. Oost-Indië $99\frac{5}{8}$; Rijn-Spoorweg $107\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$.

Spanje. Ardoins $20\frac{5}{16}$ à $\frac{3}{8}$; onbepaalde stukken 19 à $\frac{1}{8}$.

Russische en Oostenrijksche schuldbrieven bijna zonder handel.

Brazilië 81; *Columbia* $18\frac{7}{8}$ à $\frac{3}{4}$; groote stukken 17 à $\frac{1}{8}$; *Peru* $12\frac{1}{8}$; Coupons $2\frac{1}{8}$.

Beurs van 14 Augustus.

Heden was de beurs nog stiller dan gisteren; er zijn volstrekt geene nieuwstijdingen, en dien ten gevolge weinig variatie.

Oude aandeelen Handelmaatschappij alleen hebben zich $1\frac{1}{4}$ pCt. in prijs verbeterd.

Prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{5}{8}$ à $\frac{11}{16}$; 5 pCt. $101\frac{11}{16}$ à $\frac{7}{8}$; Kansbiljetten $24\frac{7}{8}$; $4\frac{1}{2}$ pCt. Syndikaat $95\frac{9}{16}$ à $\frac{5}{8}$; Handelmaatschappij $166\frac{3}{8}$ à $\frac{1}{2}$; 5 pCt. Oost-Indië $99\frac{5}{8}$; Rijn-Spoorweg 108 à $\frac{1}{8}$.

Spanje. Ardoins $20\frac{7}{16}$ gedaan.

Russische, Oostenrijksche en Zuid-Amerikaansche fondsen als gisteren.

Mengelwerk.

Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus!!

Onder dit opschrift levert *de Avondbode*, van Woensdag 8 Augustus, eene soort van repliek op twee artikelen, (*Arnhemsche Courant* 31 Julij en 2 Augustus) welke wij hadden gegeven betrekkelijk een zijner stukken, getiteld *Slechts vier maanden.* (*Avondbode*, 23 Julij, 2de editie).

Dit laatstgemelde stuk, allerbitterst ironisch tegen onze regering, was een antwoord op een onzer artikelen *Reeds vier maanden*, waarin wij de natie opmerkzaam maakten, dat er, gedurende al dien tijd, door de regering *niets*, *volstrekt niets* bekend gemaakt was omtrent den verderen loop der onderhandelingen betrekkelijk het met zoo veel ophef verkondigde besluit onzer regering, om de 24 artikelen aan te nemen.

Op al die artikelen nu, aangaande de officiële gevolgeloosheid, — want geen gevolg hoegenaamd is er officiëel bekend — der verklaring onzer regering, dat zij eindelijk de 24 artikelen aannemen wilde, — daarop volgt thans een nieuw stuk van den *Avondbode*, onder het opschrift *Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus*, »De bergen baren [illegible] belagchelijke muis.”

En dan verontschuldigt men zich van ironie, van sarcasmes op de regering! Inderdaad de *Avondbode* drijft het ver; maar als men in aanmerking neemt, dat hij eigenlijk schrijft voor de *gerekt-geduldigen* en *onderworpen-geloovigen* in den lande; dan kan men misschien niet zeggen, dat hij het *te ver* drijft; aangezien er voor hen, ten voordeele der regering, niets ongeloofbaars bestaat.

Doch *de Avondbode* is ditmaal zoo beleefd jegens ons geweest, heeft ons niet alleen volstrekt niet gescholden, en gesproken als een fatsoenlijk mensch, maar ons daarenboven allervleijendste complimenten gemaakt, onzen stijl vergeleken bij dien van CERVANTES! Wij hadden hem, meent hij, voorgesteld als kampende tegen de regering, gelijk CERVANTES don QUICHOTTE voorstelde kampende tegen windmolens. — Nogtans was het ons nooit ingevallen, onze ministers bij windmolens te vergelijken. Maar *de Avondbode* was overigens, gelijk wij zeiden, zoo beleefd jegens ons, dat wij, hoewel volstrekt niet omgekocht door zijne vleijerijen, gaarne ook zoo vriendelijk mogelijk jegens hem zijn zouden. Wij zouden dus zeer gaarne zeggen, dat hij thans niet ironisch is, dat hij alles opregt meent; maar is dan dat »baren der bergen” en »de belagchelijke muis” niet wat heel scherp?

Wil hij *in allen ernst* de verklaring der regering, dat zij bereid was de 24 artikelen aan te nemen, (scheidingsvoorwaarden, waartegen *de Avondbode* altijd ten sterkste had geijverd, die hij als verderfelijk voor Nederland beschouwde) en het daarop door sommige bladen aangeheven gejuich, bij barende bergen vergelijken? en hetgeen daarop van wege de regering volgde, bij eene belagchelijke muis?

Wij weten waarlijk niet, hoe wij in deze netelige omstandigheid den *Avondbode* het welgevalligst zijn zullen; moeten wij hem als waren vriend of als eenen gemaskerden vijand onzer ministers beschouwen?

Wij willen pogen eenig licht omtrent zijnen wensch dienaangaande te putten uit zijn laatste artikel: *Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus: De bergen baren eene belagchelijke muis.* —

In dat artikel maakt hij vooreerst uitsluitend melding van een der artikels, waarin wij zijn vorig stuk *slechts vier maanden* behandelden, en veroorlooft zich dan zelfs te zeggen, dat wij sommigen zijner argumenten niet hadden weerlegd, hetgeen nogtans in ons tweede artikel, gansch niet in Cervantischen, maar integendeel waarschijnlijk in zeer vervelenden stijl, vermits wij de zaak naauwkeurig en in hare bijzonderheden behandelen wilden, geschied was. Dit tweede artikel kon de *Avondbode* evenwel niet onbekend gebleven zijn, vermits wij het eerste besloten met de aankondiging van een tweede, hetwelk dan ook in het volgende nommer verscheen. Dit ontveinzen van onze wederlegging der argumenten, door hem zoogenaamd ten voordeele der regering aangevoerd, zou kunnen doen denken, dat *de Avondbode* niet met vijandige gezindheid jegens de regering had gehandeld, maar haar integendeel zelfs met een bedrogje te hulp komen wilde. Doch daartegen valt weder te zeggen, dat de aangeduide handelwijze wel weder eene verfijnde list zijn kon, als bedektelijk te kennen gevende, dat het eenige middel tegen de argumenten, waarmede wij de regering bestreden, was, dezelve te verzwijgen, en te houden als waren zij volstrekt niet gebezigd. Daarbij komt ook, dat het vergelijken van onzen stijl met dien van den alom beroemden CERVANTES de beste aanbeveling onzes schrijvens was en de dringendste uitnoodiging om hetzelve te lezen. Een bedekte vijand der regering kon dus ook ten dezen niet slimmer te werk zijn gegaan. Onder den schijn van af te keuren, aanbevelen.

Dan vraagt *de Avondbode*, of wij zijn artikel ook ironisch hadden opgenomen »uit verlegenheid en om niet te zwijgen?” Als men nu slechts een oog werpt, niet alleen op onze artikels, maar op hetgeen *de Avondbode* zelve er betrekkelijk de inkleeding van zegt, zoo zal men bezwaarlijk aan verlegenheid denken; als men daarbij de artikels zelve doorleest en ziet hoe omstandig wij de beweringen van den *Avondbode*, die alle van bewijsgronden waren ontbloot, met logische bewijzen en aanhaling der betrokkene stukken hadden weerlegd, dan wordt de opwerping van *verlegenheid* kluchtig en duidt wederom aan, dat men zijne zaak volstrekt verloren geeft. »Het komt er slechts op aan; — zegt hij, — wie zijne stelling best bewijst.” Dit stemmen wij van harte toe; en wij meenen, de onze dan ook eenigermate te hebben bewezen.

Voorts beweert hij, dat de uitdrukking »omdat men *niet* weet” gelijkluidend is met die »omdat men *niets* weet;” dit stemmen wij niet toe; maar indien *de Avondbode* zijne woorden zoo opgenomen hebben wil, is daaromtrent het verschil uit.

Dan doet hij ons de verwijtende vraag: »Is het edelmoedig, is het juist, de ministers van 1838 van ter zijde van onbekwaamheid te beschuldigen, omdat die van 1830 zich, gelijk men beweert, en die sedert bijna allen zijn afgetreden, als zoodanig zouden hebben doen kennen? Moeten wij nu ook gelooven, *Avondbode*, dat gij dit wezenlijk in ernst en ter verdediging der ministers zegt? Is de minister, op wien het hier voornamelijk aankomt, de minister van buitenlandsche zaken, na 1830 afgetreden? is niet de tegenwoordige minister van buitenlandsche zaken dezelfde als hij, die zulks in 1830 was? Is de *domineerende* minister, hij althans, [illegible] CORNE[illegible] minister? — Wat andere ministers betreft, als die van koloniën of van binnenlandsche zaken, welke sinds 1830 veranderd zijn, dezen bedoelden wij, — en dit begrijpt iedereen, die met onze staatkundige omstandigheden eenigzins bekend is, — geenszins; tot de departementen van koloniën en van binnenlandsche zaken behoort de al- of niet- afdoening met België in geenen deele; en de heeren VAN DEN BOSCH en DE KOCK, zeer achtenswaardige mannen, gelijk, zoo ver wij weten, al onze tegenwoordige ministers, en zeer bekwame generaals en administrateurs welligt daarenboven, zijn geen *domineerende* ministers. Opzigtelijk de Belgische zaak verwijten wij volstrekt niets aan den heer VAN DEN BOSCH, niets aan den heer DE KOCK, evenmin als aan den minister van eeredienst of aan de directeuren van oorlog en marine. Eene dergelijke verklaring achtten wij tot nog toe overbodig; wij meenden dat dit van zelve sprak.

Maar wat minder duidelijk is, wat minder *door blijkt*, is de volgende zin van den *Avondbode*: »kennelijk blijkt de verlegenheid der *Arnhemsche Courant* bij hare beantwoording in dit artikel door: *want het kwam er eigenlijk op aan, het bewijs aan te voegen van het wantrouwen*,

hetwelk onzen landgenooten werd ingeblazen, omtrent de daden van het bestuur, met betrekking tot de welgemeende gezindheid van hetzelve tot de aanneming der 24 artikelen." Wat beteekent dat nu weder? Moesten wij *bewijzen*, dat er onzen landgenooten wantrouwen ingeblazen werd jegens het bestuur? Maar zulks beweerden wij nooit, *Avondbode;* wat bedoelt gij dus?

Wij moesten ons bepalen met zoo wel in de artikelen, tegen uw vorig stuk gerigt, als in die ter beantwoording van zekeren VALERIUS, welke op eene wij onbetamelijke wijze de schrijvers der *Arnhemsche Courant* had pogen aan te randen, de redenen aan te voeren, waarom wij óf de schikkingsgezindheid, óf de bekwaamheid van het ministerie in twijfel meenden te moeten trekken; en die redenen schijnen u, *Avondbode*, ook zoo afdoende te zijn voorgekomen, dat gij dezelve geheel verzwijgt.

Mag — vraagt gij — de *Arnhemsche Courant* onderstellingen aannemen, die bij den *Avondbode* geen ingang vinden, zoo als b. v. om de Fransche regering trouwloos jegens de onze te veronderstellen?

Foei, *Avondbode*, dat hadt gij niet moeten zeggen. Met jokken; [illegible] slecht uitgedrukt [illegible] dat gij het [illegible] trouwloos jegens Nederland onderstelde, dat kunt gij niet; herroep die ontkenning en de geheele vergelijking, indien gij verlangt dat men u van geene ironie verdenke.

En hoe kan men het toch voor ernst van u houden, *Avondbode*, als gij beweert, dat de regering niets meer mededeelen kon, dan zij deed? zij deelde *volstrekt niets* mede. Gij daarentegen deeldet nog al veel mede; nu stond er dit te wachten, dan dat; nu had de conferencie dit bepaald, dan was zij nog niet vergaderd geweest, enz. Kon nu de regering ook niet van tijd tot tijd iets dergelijks medegedeeld hebben? bij voorbeeld in de berigten der *Staats-Courant*: »men verneemt dat de gevolmagtigden der mogendheden nog niet zijn zamengekomen" of »nog geene conferencie hebben gehouden;" of »nog niets hebben beslist" of iets dusdanigs? De onmogelijkheid, de ondoelmatigheid hiervan zien wij volstrekt niet in, *Avondbode*; wel het hinderlijke, dat er zou kunnen gelegen zijn voor sommige dagbladen, betrekkelijk het mededeelen hunner tijdingen, van hunnen correspondent uit Londen of Brussel of Antwerpen ontvangen, tijdingen, die welligt doelmatiger zijn voor de beursspeculatiën van sommige lieden, VALERIUSSEN en anderen, dan voor dat aanzienlijke gedeelte der Nederlandsche natie, die tot het heil des vaderlands iets anders rekent dan het slagen zijner effekten-sjagchelarij.

Letternieuws.

Nieuw panorama der Belgische questie, gelijk dezelve zich thans voordoet. Amsterdam 1838. NAYLER en Comp.

Iets [illegible] betoog der [illegible] van België aan de 24 artikelen [illegible]

Stoomwagens op gewone wegen, als algemeen vervoermiddel, mogelijk, nuttig en voordeelig voor Nederland; door A. GORDON. Met eene plaat. 's Gravenhage, 1838. *K. Fuhri*.

De schrijver beweert, dat men op elken weg, voor diligences berijdbaar, met meerder en spoed en mindere kosten stoomwagens kan bezigen. Waarom onderneemt de schrijver het dan niet?

Correspondentie.

Reeds meermalen waren er bij ons klagten ingekomen over den bouwvalligen toestand en de slechte ligging der *infirmerie*. Thans ontvangen wij weder eenen brief daartoe betrekkelijk, almede aandringende op de oprigting van een nieuw gasthuis ter opneming en verpleging van burgerlijke zieken uit de armere klassen. Wij hebben ons onthouden en onthouden [illegible] nog, van het plaatsen dier stukken, omdat wij tot ons genoegen [illegible] stedelijke regering zich ernstig bezig houdt met het beramen van een plan, waarbij in een en ander zou worden voorzien. Financiële bezwaren alleen moeten haar verhinderd hebben zulks eerder te bewerkstelligen. Eene spoedige volvoering van dit menschlievend oogmerk kan der Arnhemsche burgerij, al moest het dan ook met eenige opoffering gepaard gaan, niet anders dan welkom wezen.

De Ondergeteekende berigt, dat bij hem onder de letter *W.* ontvangen is eene coupon van ƒ 12,50 ten behoeve van de noodlijdenden door den brand te *Echteld*.

Arnhem, 15 Augustus 1838.

H. H. DONKER CURTIUS.

[illegible]

11 Augustus 1838. [illegible]

Witte [illegible] van ƒ 10,50 tot ƒ 11,25. *Roode Tarwe* van ƒ 10,50 tot ƒ 11,25. [illegible] van ƒ 8,40 tot ƒ 9,00. *Garst* van ƒ 3,75 tot ƒ 4,20. *Boekweit* van [illegible] tot ƒ 7,00. *Haver* van ƒ 2,50 tot ƒ 3,20. *Witte Boonen* van ƒ [illegible] 13,50. *Witte Erwten* van ƒ 7,00 tot ƒ 9,00. *Groene Erwten* van [illegible] tot ƒ 9,50. *Graauwe Erwten* en *Capucijners* van ƒ 8,00 t t ƒ 9,00. [illegible] van ƒ 0,60 tot ƒ 0,80 het pond. *Kaas* van ƒ 26,00 tot ƒ 40,00. *Aardappelen* van ƒ 1,50 tot ƒ 1,90 de mudde. *Rundvleesch* van ƒ 0,35 tot ƒ 0,47½. *Kalfsvleesch* van ƒ 0,40 tot ƒ 0,50. *Schapen-* of *Lamsvleesch* van ƒ 0,25 tot ƒ 0,30. *Varkensvleesch* van ƒ 0,40 tot ƒ 0,45 het pond.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 14 Aug. 2 El ½ Palm 1 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 6 D.
Den 15 Aug. 2 El 0 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 6 D.

Waterhoogte voor Keulen.

13 Augustus, 8 voet, 7½ duim.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.